proLékaře.cz | 23.11.2026

Editorial

V posledních týdnech se v souvislosti s jedním článkem připravovaným k publikaci v našem časopise oživil staronový problém, ke kterému jsem se již jednou v úvodníku vyjadřoval, a to duplikátní publikace. Jde o situaci, kdy jsou celé články či jejich části nabízeny k publikaci současně či následně do různých periodik (v našich podmínkách jde nejčastěji o kombinaci publikace v domácím a zahraničním periodiku), a to bez vědomí redakce, resp. vydavatele dotčených periodik.

Autoři mají v současnosti v rámci Průvodního dopisu za povinnost prohlásit, že nabízený materiál nebyl a ani v současnosti není nabídnut k publikaci v jiném periodiku. Tento materiál má však nižší právní hodnotu než formalizovaný dokument a navíc nechrání před následným uveřejněním materiálu v jiném periodiku.

Tento problém má samozřejmě i etický rozměr a můžeme dlouze diskutovat o tom, jak je tomu ve vyspělých zemích, a srovnávat se situací u nás. Nejsem přívržencem dlouhých, avšak obvykle zcela planých diskuzí na toto téma. Je třeba počítat s faktem, že bude narůstat tlak na publikační aktivitu, která podmiňuje obhájení získaných projektů a získávání projektů nových či obhájení vědeckých a vědecko-pedagogických hodností. Tak jako existují (a spíše dle všeho narůstají) vědecké podvody, tak je obcházeno i toto pravidlo, a to i autory z vyspělých zemí. Většina standardních periodik proto řeší tento problém přenosem copyrightu na vydavatele včetně pohrůžky právními sankcemi. Nastal čas přistoupit k tomuto kroku i v našem časopise. Na základě souhlasu redakční rady připravuje redakce dokument vytvořený podle vzoru renomovaných zahraničních periodik. Je však třeba vyřešit poněkud nestandardní právní vztah mezi vydavatelem (ČLS JEP) a nakladatelem našeho časopisu (MHW). Tento dokument a aktualizované Pokyny pro autory a Souhlas budou po schválení redakční radou publikovány v nejbližším čísle a budou k dispozici na webu časopisu (www.csnn.eu). Věřím, že tuto drobnou administrativní komplikaci všichni autoři pochopí.

Diskuze o duplicitních a sekundárních publikacích v rámci redakční rady současně ukázala, že na tento problém existují často značně se lišící názory. Za účelem sjednocení těchto názorů jsem připravil výtah z jednotných požadavků na rukopisy vydaných „International Committee of Medical Journal Editors" a dostupných na www.icmje.com. Tato norma však řeší uvedenou problematiku jen rámcově a zaměřuje se zejména na původní práce prezentující výsledky výzkumu. Na individuálním posouzení zůstává stupeň překrývání textů zvláště u přehledných článků. Každopádně je třeba po autorech požadovat transparentní odkrytí karet a sdělení veškerých forem předchozího či současného publikování nabízeného materiálu (včetně posterů, souhrnů, proceedings).

V tomto čísle rovněž najdete Desatero pro autory, shrnující 10 nejčastějších nedostatků, které se u nabízených rukopisů opakují.

Závěrem jedna dobrá zpráva: Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie dosáhla v roce 2008 impakt faktoru: **0,319**!!! Na základě tohoto faktu se redakční rada časopisu rozhodla do budoucna preferovat publikování zejména původních vědeckých prací v anglickém jazyce s cílem dosáhnout větší dostupnost, a tedy i citovatelnost těchto prací. Jde tedy o doporučenou, nikoli však vyžadovanou formu, v tomto smyslu budou změněny i Pokyny pro autory. Přivítáme vaše názory na tuto problematiku, ať už prostřednictvím webu časopisu, nebo přímým kontaktem na redakci.

Josef Bednařík